

Nationella Etiknätverket

Sammanställning av årliga möten/konferenser 2004 till 2017

Dokumentet är en del i en berättelse om Nationella etiknätverket som bildades den 19 november 2004 på Karolinska sjukhuset (KS) på initiativ av Marie Chenik (MC) dåvarande etksamordnare på KS.

Dokumentet redigeras av MC som varit kontaktperson, sammankallande och ordförande för etiknätverket och baseras på en informationsbroschyr och dokumentation skriven av MC under åren.

Dokumentet täcker etiknätverkets aktiviteter under perioden november 2004 till januari 2018 då MC lämnade samtliga uppdrag i etiknätverket.

Syftet med dokumentet är att göra det möjligt att bevara minnet av etiknätverkets uppkomst och verksamhet och genom detta kunna knuta det gamla med det nya.

1. Bakgrund

I början av 90-talet bildades i Sverige ett antal etikgrupper inom sjukvården, i första hand på universitetssjukhusen men också övergripande på landstingsnivå. Dessa etikgrupper hade liten eller ingen kontakt och ofta kände inte till varandras existens.

Den 16 november 1993 erbjöds första tillfälle för etikgrupperna att träffas när det nyöppnade Vårdetiska institut på Ersta i Stockholm kallade till en konferens kring etikkommittéer. Kerstin Göthlin och Göran Lantz stod bakom initiativet. Syftet med träffen var att redovisa resultatet av en första kartläggning av etikkommittéer i Sverige som dem genomfört och publicerat i boken *Rum för etik*.

Den 29 oktober 1999 blev det ett nytt tillfälle att träffas när Statens medicinsk-etiska råd (SMER) bjöd in *etikgrupperna vid universitetssjukhusen i Sverige* till en *Rundabordskonferens*.

Önskemålet från deltagarna var att sådana träffar skulle upprepas varje år men det dröjde 7 år, till **2006**, innan SMER kallade till nästa rundabordskonferens.

2004 tog Marie Chenik, etksamordnare på Karolinska sjukhuset (KS), initiativet till en kartläggning av etikgrupper i sjukvården. MC skickade en enkät till alla landsting, regioner och universitetssjukhus i Sverige.

Enkätsvaren gav ett bevis på att många i hela landet med ansvar för etikfrågorna kände sig isolerade och hade ett stort behov och en stark önskan att få möjlighet till en dialog och ett erfarenhetsutbyte kring kliniska, praktiska etikfrågor. Svaren kunde komma från etikgrupper men också enstaka personer som fått uppdraget att bevaka och arbeta med etikfrågorna i den egna organisationen som ett tillägg till sitt ordinarie uppdrag.

I diskussion med respondenterna kom man överens om att träffas för att diskutera frågan vidare. KS genom MC tog initiativet att bjuda in personerna som svarat på enkäten till en träff den 19 november 2004.

Vid denna träff tog ett 60-tal deltagare från hela landet (d.v.s. personer med särskilt ansvar för etikfrågorna/medlemmar i etikgrupper) beslutet att starta *ett Nationellt etiknätverk*.

MC fick i uppdrag att vara kontaktperson och sammankallande för etiknätverket samt hålla i medlemslistan.

Gruppen kom överens om att syftet med ett nationellt etiknätverk ska vara att:

- utbyta erfarenheter
- dela med sig av ny kunskap i området
- stödja varandra vid behov
- skapa ett forum för diskussioner av etiska frågeställningar och etikproblem
- samarbeta i specifika frågor
- skapa möjlighet för landets etksamordnare/personer med särskilt ansvar för etikarbetet att träffas en gång per år i november.

2. Etiknätverkets möten/konferenser 2004–2017

1a Nationella Etiknätverksmöte 19 november 2004.

Arrangör: Karolinska Universitetssjukhuset i Stockholm. Marie Chenik, etksamordnare på KS, var initiativtagare och sammankallande.

Målgrupp: Etksamordnare (motsvarande) samt representanter från landets etikgrupper inom hälso- och sjukvården.

Tema: *En dag för dialog och erfarenhetsutbyte om organiserat etikarbete i vården*

Beslutet om att bilda ett Nationellt etiknätverk togs denna dag.

2a Nationella Etiknätverksmöte 18 november 2005

Arrangör: Nationella etiknätverket i samarbete med Sahlgrenska Universitetssjukhuset i Göteborg.

Tema: Etik och organisation.

3e Nationella Etiknätverksmöte 17 november 2006.

Arrangör: Nationella etiknätverket i samarbete med Universitetssjukhuset i Lund.

Tema: Kommunikation i vården

4e Nationella Etiknätverksmöte 9 november 2007

Arrangör: Nationella etiknätverket i samarbete med Landstinget i Jönköpings län.

Tema 1: Modeller för etisk analys.

Tema 2: Går det att förbättra bemötandet i vården?

5e Nationella Etiknätverksmöte 7 november 2008

Arrangör: Nationella etiknätverket i samarbete med Karolinska Universitetssjukhuset.

Tema 1: Teaterföreställning och etisk diskussion om *Ett nyfött barn vid livets slut – ett svårt besked ska lämnas, ett samtycke inhämtas från föräldrarna.*

Tema 2: Etikcaféer – ett framgångsrikt exempel från Intensivvårdsavdelningen, Centralsjukhuset i Karlstad.

6e Nationella Etiknätverksmöte 12 november 2009

Arrangör: Nationella etiknätverket i samarbete med Landstinget i Sörmland.

Tema: Etik och ansvar i vården.

7e Nationella Etiknätverksmöte 18 november 2010

Arrangör: Nationella etiknätverket i samarbete med Örebro läns landsting och Statens medicinsk-etiska råd (SMER).

Tema: Moral deliberation och facilitering. Bert Molewijk, etikforskare vid Maastricht University i Nederländerna, föreläser om *Moral Deliberation* eller vikten av att föra en etisk dialog på arbetsplatser inom vård och omsorg.

8e Nationella Etiknätverksmöte 29 november 2011

Arrangör: Nationella etiknätverket i samarbete med Landstinget i Östergötland i samverkan med Svenska Läkaresällskapets delegation för medicinsk etik.

Tema 1: Implementering av öppna prioriteringar inom vård och omsorg

Tema 2: Etiskt betingad stress i kliniskt arbete

9e Nationella Etiknätverksmöte 15 november 2012

Arrangör: Nationella etiknätverket i samarbete med Södersjukhuset i Stockholm och Örebro Psykiatri.

Tema 1: Etiska frågor runt webbaserade patientjournaler

Tema 2: Vilka etiska problem uppmärksammas i Psykiatrin och hur arbetar Psykiatrin med dessa?

10e Nationella Etiknätverksmöte 21 november 2013

Arrangör: Nationella etiknätverket i samarbete med Capio S:t Görans Sjukhus och Löwet Avancerad Sjukvård I Hemmet (ASIH)

Tema 1: Etikarbete i den kliniska vardagen – kan teater, rollspel, narrativ metod vara till hjälp? Tema 2: Den etiska kompassen inom organisationen och den ”*narrativa metoden*” belyser aktuella etiska dilemman.

11e Nationella Etiknätverksmöte 18 november 2014

Arrangör: Nationella etiknätverket i samarbete med Karolinska Universitetssjukhuset, Regionalt etisksamråd för Norrbotten, Jämtland, Västernorrland och Västerbotten (RES), landstinget Jönköping och Socialdepartementet. Tema: Att stärka patientens ställning.

12e Nationella Etiknätverksmöte 26 november 2015

Arrangör: Nationella etiknätverket i samarbete med Centre for Healthcare Ethics (CHE), LIME Karolinska Institutet och SSF etiska råd.

Tema 1. Forskning om etiska problem i sjukvården – prioriteringar, patientcentrering och forskningsetik. Tema 2. Praktisk hantering av etiska frågeställningar i en klinisk vardag.

13e Nationella Etiknätverksmöte 14 november

Arrangör: Nationella etiknätverket i samarbete med Centre for Healthcare Ethics (CHE), LIME Karolinska Institutet, Barnetikrådet vid Skånes universitetssjukhus och Vårdetiskt Råd Skånevård Kryh, Centralsjukhuset Kristianstad.

Tema 1. Hur kan vi veta vad som är i ett sjukt barns bästa intresse? Tema 2. Etiskt arbete i sjukvården - hur vet vi om vi gör rätt?

14e Nationella Etiknätverksmöte 16 november 2017

Arrangör: Nationella etiknätverket i samarbete med Centre for Healthcare Ethics (CHE), LIME Karolinska Institutet, Prioriteringscentrum Linköpings Universitet, Vårdetiska Rådet Skånevård Kryh och SSF etiska råd.

Tema: Prioriteringar i vården - den etiska plattformen och prioriteringsarbetet i regioner och landsting.

Slutkommentar

Den 8 januari 2018 slutade MC som ordförande. Etiknätverket står nu inför en omorganisation och en ny tid.

Därför kändes det viktigt att genomföra sammanställningen och därmed lämna ett minne av det som har varit.

Förhoppningen är att etiknätverket ska leva många år till och att traditionen med årliga träffar/konferenser fortsätter.